

Cercetator roman la Universitatea din Stockholm, despre invatamantul din tara: „In Romania, un doctor in economie nu mai inseamna, din pacate, nimic”

Remus Florescu,

Sebastian Buhai, cercetator roman la Universitatea din Stockholm, a vorbit, pentru „Adevarul”, despre solutiile la problemele cercetarii in Romania. Intr-un studiu realizat de acesta se arata ca niciunul dintre profesorii in Economie din Romania nu indeplineste, conform calitatii articolelor publicate, criteriile de a ocupa acest post la o universitate decenta din Vest.

Clujeanul Sebastian Buhai (37 de ani), cercetator la Universitatea din Stockholm, a realizat un studiu privind conditiile de a accesa postul de profesor de economie la universitatile din Romania. Concluzia lui a fost ca niciunul dintre membrii comitetului stiintific al ERMAS, conferinta care aduce la Cluj cercetatori romani din cele mai bune universitati din lume, nu indeplineste criteriile minime stabilite de Consiliul National de Atestare a Titlurilor, Diplomelor si Certificatelor Universitare (CNATDCU) pentru a deveni profesor plin in Romania. Asta in conditiile in care mai bine de 80% dintre cei amintiti indeplinesc conditiile pentru a deveni profesori conform criteriilor universitatilor din top 100 mondial, iar unii dintre ei sunt profesori plini sau profesori asociati la universitati din top 10 mondial in domeniul economic. Situatia este valabila si invers, Buhai spune ca: „Avem - profesori, decani, rectori, academicieni care nu s-ar califica pe posturi de postdoctorand in universitati decente din afara Romaniei. Avem noi o alta vorba care se potriveste ca manusa situatiei de fata: <<pestele de la cap se impute>>,,.

Daca in prima parte a interviului luat cercetatorului, acesta a vorbit despre rezultatele studiului, in a doua, l-am intrebat pe Buhai care e solutia si care este efectul asupra studentilor:

Adevarul: Spune-mi ce crezi ca trebuie sa faca Ministerul Educatiei si Cercetarii pentru a rezolva problema criteriilor de a evolua in cariera de profesor in Romania, care sunt total diferite de ceea ce se intapla in universitatile de top din lume

Unele lucruri trebuie facute de Ministerul Educatiei si Cercetarii (MedC) si altele sunt si trebuie sa fie la nivel descentralizat, al universitatilor si institutiilor in cauza. Un lucru pe jumatate bun facut recent este cel de a avea romani recunoscuti din afara in selectia comitetelor CNATDCU, in toate disciplinele (in principal meritul fiind de fapt al asociatiei de cercetatori Ad Astra, care i-a propus pe acesti „selectori” externi).

Am zis pe <<jumatate bun>> pentru ca degeaba, in cazul Economicelor, il numesti tu selector pe Nicolae Bogdan Garleanu, profesor plin la UC Berkeley, economist super cunoscut si de top mondial pe subdisciplina sa, decis in altruismul sau sa contribuie pe cat poate la progresul cercetarii economice din Romania, cand ceilalti selectori ai noului CNATDCU pe Economie sunt persoane fara vreo contributie semnificativa in cercetare, dar avand in schimb contributii remarcabile la a aduce sistemul in starea dizgratioasa in care se afla actualmente (vorbim pana la urma de aberatiile de reguli actuale CNATDCU pe Economie!), si cand rezultatul final se decide prin vot majoritar... Un lucru doar <<pe jumatate bun >> este prin implicatie << pe jumatate prost >> si in Romania jumatatea proasta ajunge inca prea usor la pupitrele de decizie.

Dar trecand la ce trebuie facut, MEDC ar trebui sa lase lucrurile facute << original >> la o parte si sa adapteze ceea ce se intampla in afara Romaniei. Incercari au fost facute anterior, sub ministri gen Miclea sau Funeriu, dar si acolo, partial din cauza rezistentei sistemului, doar pe jumatate, sau chiar doar pe sfert. Consultarea unor experti externi, gen laureati Nobel sau profesori la universitati de varf din ierarhia mondiala, ar trebui sa se intample (este ceva practicat in tarile Europei nordice de exemplu, atat la nivel de minister, cat si la nivel de universitati).

Apoi, un exemplu putin mai tehnic, pentru concretizare: a folosi pentru evaluare/ promovare o clasificare a revistelor stiintifice (strict) in baza indicatorului Impact Factor (IF) pur nu e inspirata- in lumea civilizata se foloseste in locul IF criteriul Article Influence Score (AIS) care, intre altele, ia in considerare unde si de catre cine sunt citate toate articolele din jurnalele respective. In Economie ierarhia bazata pe AIS ar aloca scoruri de doar epsilon peste 0 unor reviste romanesti precum Amfiteatru Economic (de care efectiv nici nu auzisem pana cand colegii mei din Romania mi-au trimis niste „mostre”), pe care va sfatuiesc sa o cititi doar cand doriti sa radeti, sa plangeti, sau sa radeti pana cand plangeti...

Dar dincolo de criterii si ierarhii mai mult sau mai putin rigide, si niciodata perfecte, ministerul si universitatile trebuie sa copieze, pur si simplu, buna practica internationala. Aceasta exista in diferite forme, desigur. Setati-va deci unde anume vreti sa ajungeti, probabil deocamdata nu neaparat in top 100, dar macar in top 300, 500: vedeti, intrebati, consultati lumea referitor la ce au facut acele universitati si institutii, acele departamente cu istorii de succes in domeniul Economicelor, sa ma intorc la subiectul concret. S-a reinventat de prea multe ori roata la noi... si vehiculul cercetarii romanesti, cu totul si cu totul „original”, inca nu s-a urnit, cel putin in Economie (mi s-a atras atentia de la colegi din alte discipline ca situatia e mult mai buna in alte stiinte practicate in tara: adevarat, dar exista variatie mare, in unele situatii fiind doar epsilon peste dezastrul din Economice).

Sa traducem un pic rezultatul studiului: daca profesorii romani (dar si conferentiarilor, lectorii etc) au ajuns la acest grad printr-un sistem de criterii viciate, sa le spunem, cum crezi tu ca se reflecta acest lucru asupra „produsului finit” - studentia

Aceasta este cea mai tragica parte: sistemul acesta demotiveaza de fapt performanta in general, atat cea a generatiilor viitoare de cadre didactice/ cercetatori, cat si cea a studentilor. Ce poti invata, ca student la Economie, de la un cadru didactic care nu a publicat in toata cariera sa in niciuna din sutele de reviste economice din fluxul principal al cercetarii? Ce exemplu poate sa iti dea un conducator de doctorat al carui output de cercetare e invizibil la nivel international e Iar ca side-effect, ce poate face un asemenea profesor de economie fara vreo realizare stiintifica, in pozitii cheie de implementare a politicilor economice?

Multi dintre profesorii autohtoni care nu ar primi nici un post de postdoctorand in strainatate, studiat in lucrarea noastra, au asemenea functii la ora asta, aparent obtinute/ justificate pur si simplu in baza faptului ca ar fi << profesori de economie >>. In interiorul Romaniei actuale un << profesor de economie >>, sa nu mai vorbim de „doctor in economie”, nu mai inseamna inasa, din pacate, nimic: iar cei care vor sa demonstreze ca nu e asa, ar fi bine sa ia pozitie impotriva fraudei, impotriva promovarii si impunerii pseudo-valorii stiintifice, pana cand nu vor fi complet marginalizati.

Din afara tarii, sustinem oricand asemenea demersuri, am vrea sa citim mai multe scrisori deschise de „J'accuse” de la cercetatori avand atat bunul-simt, cat si simtul realitatii, din interiorul tarii. Prin conferintele ERMAS dorim, de exemplu, sa ii atragem si sa ii promovam pe acei economisti din interiorul Romaniei care pot si vor sa faca cercetare, in adevaratul sens al cuvantului: am intalnit deja pe cativa dintre ei in editiile de pana acum ale conferintei. Ei stiu ca e greu, ca nu facem si nu vom face niciodata compromisuri, dar au sprijinul nostru total. Unii dintre noi chiar vrem, sa parafrzez un citat al mult-regretatului Solomon Marcus, sa redam romanilor „curajul, capacitatea si vointa de a intra in jocul planetar al valorilor stiintifice”, si asta chiar cu opozitia indarjita a unor elemente distructive, aflate doar in trecere prin academe-ul din Romania.

Vorbeai ca la dezbaterile de prezentare a studiului discutiile au fost aprinse Care au fost cele doua „tabere” si ce sustinea fiecaree

Cred ca am fost inteles gresit aici. Dezbaterile le facem noi, „ceilalti” nu dezbat niciodata. Ei tac si fac. Trebuie sa recunosc ca la capitolul eficienta sunt peste noi, cel putin pana acum. Dar, sa inchei tot cu un proverb, << Cine rade la urma, rade mai bine... >>. Unii dintre noi chiar nu ne-am saturat de Romania.

Carte de vizita Sebastian Buhai

Sebastian Buhai (36 de ani) s-a nascut la Cluj-Napoca si a facut Liceul de Informatica „Tiberiu Popoviciu” din localitate. Sebastian a terminat in 2001 doua facultati la Universitatea Utrecht (Olanda) una avand specializarea stiinte sociale (economie/drept/stiinte politice) si cealalta fiind de stiinte exacte (matematica si fizica teoretica). Masteratul si doctoratul le-a facut tot in Olanda, la insitul Tinbergen si la Universitatea Erasmus, in Rotterdam si Amsterdam (2008), avand ca tema piata muncii. Intre 2010 si 2013 a obtinut o bursa postdoctorala „Marie Curie” din partea Comisiei Europene in cadrul careia a studiat la Universitatea Aarhus (Danemarca) si la Northwestern University (Chicago), avandu-l ca indrumator stiintific pe castigatorul premiului Nobel in 2010, Dale Mortensen. Din 2013, este cercetator in cadrul Departmentului Economic la Universitatea din Stockholm (Suedia).

Citeste si

Economistul genial considerat „sansa Romaniei la Nobel”, profesor la Oxford si la Sorbona, nu e suficient de bun si pentru a preda la o universitate din tara
